

**Особливості функціонування синтаксичних засобів когезії
(на матеріалі французької мови)***Роботу виконано на кафедрі романських мов
і перекладу ВНУ ім. Лесі Українки*

Статтю присвячено синтаксичним засобам когезії, які забезпечують змістову цілісність, структурну завершеність й адекватну інтерпретацію надфразової єдності. На матеріалі французької мови проаналізовано особливості функціонування, основні типи та засоби синтаксичної когезії.

Ключові слова: синтаксис сучасної французької мови, надфразова єдність, когезія, синтаксичні засоби когезії.

Станіслав О. В. Особенности функционирования синтаксических средств когезии (на материале французского языка). Статья посвящена синтаксическим средствам когезии, которые обеспечивают содержательную целостность, структурную завершенность и адекватную интерпретацию сверхфразового единства. На материале французского языка анализируются особенности функционирования, основные типы и средства синтаксической когезии.

Ключевые слова: синтаксис современного французского языка, сверхфразовое единство, когезия, синтаксические средства когезии.

Stanislav O. V. Peculiarities of the Functioning of the Syntactic Means of Cohesion (on the Basis of French Language). The article highlights the syntactic means of cohesion due to which the coherence, the structural unity and the proper interpretation of the text are achieved. The main types and means of the syntactic cohesion, their peculiarities of functioning are analyzed in modern French.

Key words: syntax of modern French, text, cohesion, syntactic means of cohesion.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасний стан синтаксичних розвідок характеризує широке розгалуження напрямів та методів дослідження. Синтаксисти все частіше використовують терміни «суперсинтаксис» (В. Дресслер), «макросинтаксис» (З. Харрис), «гіперсинтаксис» (Б. Палек), «граматика контексту» (Т. ван Дейк) тощо. На нашу думку, це пов'язано передусім із тим, що в середині ХХ століття учені почали переходити до вивчення синтаксичних одиниць, більших за висловлення, що й зумовило виникнення нових векторів традиційного синтаксису.

Ще О. А. Потебня припускав, що мовлення будеється не лише з речень, а й з одиниць, більших за речення. Ідея виокремлення одиниці, більшої за речення, належить О. Востокову, Ф. Буслаєву, О. Пешковському. Проблеми актуального членування синтаксичних одиниць активно розробляли представники празької школи В. Матезіус, Ф. Данеш, Я. Фірбас. У лінгвістичній літературі це явище отримало кілька синонімічних найменувань: складне синтаксичне ціле (термін російського дослідника М. Поспелова); надфразова єдність (термін українського лінгвіста Л. Булаховського); прозаїчна строфа (Г. Солганік); мікротекст (Т. ван Дейк); текстема (В. Кох); гіперсинтаксема тощо. За відмінності термінології, майже всі мовознавці погоджуються з виділенням основних характеристик цього феномену: сукупність семантично та граматично поєднаних висловлень, яку характеризує єдність теми й особливий синтаксичний зв'язок елементів.

Власне, синтаксичному зв'язку, який забезпечує змістову цілісність, структурну завершеність й адекватну інтерпретацію надфразової єдності, і присвячена ця стаття.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Насамперед зазначимо: це мовне явище в лінгвістичній літературі називають по-різному: лексична солідарність (Е. Косеріу); ізотопія (А. Греймас); займенниковий анафоричний зв'язок; когезія (Р. Богранд, В. Дресслер, М. Холлідей); рекурентність (В. Скалічка); інтегративність (І. Гальперін); послідовність (Н. Д. Зарубіна) тощо. Усе це засвідчує значний інтерес учених до означеної проблеми, її актуальність та потребу ґрунтовного й усебічного дослідження.

У межах цієї розвідки (на матеріалі сучасної французької мови) пропонуємо проаналізувати особливості функціонування, основні типи та засоби синтаксичного зв'язку, який забезпечує між-

фразову зв'язність тексту. На позначення зв'язності тексту вважаємо за доцільне послуговуватися терміном «когезія», який є найбільш доречним у цьому контексті. Термін запозичено з фізики. Його ввели в обіг лінгвістики мовознавці Р. Бонгранд, В. Дресслер, М. Холлідей. Зазвичай, когезія (з лат. *cohaesio*, що означає *бути зв'язаним, сполученим, зчепленим, примикати*) позначає структурно-граматичний різновид зв'язності тексту [2, 210].

Щодо синтаксичних засобів вираження когезії у французькій мові, то слід зазначити, що вони досить численні й різноманітні; серед основних можна виділити: займенники і їх антициденти, анафоричні зв'язки, артиклі, дейксис, сполучники, повтори, порядок слів, еліпсис, синтаксичні відношення сурядності й підрядності тощо. Проаналізуємо найважливіші з них.

Найбільш простим синтаксичним способом когезії, що є характерним для текстів будь-якого типу, можна назвати вживання займенників (особових, присвійних, вказівних). Когезія відбувається за принципом референції: заміна найменування в окремому текстовому відрізку його антицидентом (займенником). Замінюваний елемент тексту і його замісник мають спільний референт дійсності, що позначається в певному тексті. Зазвичай такий зв'язок є анафоричним, тобто референт вказується в попередньому реченні або відомий із контексту. Це зумовлено лексико-граматичними особливостями займенників, які потребують їх використання після імен, назв, на які вони вказують. Такий семантико-синтаксичний зв'язок отримав назву «анафоричний».

Christophe, voyant que Hassler ne cherchait toujours pas à s'informer de ce qu'il faisait, tâcha de renouer l'entretien. Il parla de la difficulté de la vie en province, de la médiocrité des gens, de leur étroitesse d'esprit, de l'isolement où on était. Il s'efforçait de l'intéresser à sa détresse morale (R. Rolland. Jean Christophe, p. 5).

Цей приклад демонструє випадок когезійних відношень, виражених за допомогою прономіналізації. Займенник *il* співвідноситься з ім'ям *Christophe*. Уживання займенника залежить від інтенції автора, у цьому разі – щоб уникнути повтору.

Потрібно зазначити, що займенники, пов'язуючи речення, уживаються також для конкретизації, уточнення, протиставлення, увиразнення викладу:

Nous partirons en week-end, vous et moi, pour le bord de la mer (Henri Troyat. La rencontre, p. 70);

Deux fillets, d'une dizaine d'années, l'une en robe rose, l'autre en robe blanche (Henri Troyat. La rencontre, p. 64).

У першому прикладі, щоб конкретизувати, хто саме *mi* (*nous*), у реченні подане уточнення *vi* (*vous*) і *я* (*moi*); у другому – простежуємо момент виділення, виокремлення: щоб розрізнити дві дівчинки (*deux fillets*) і водночас поєднати їх у контексті, автор дівчаток протиставляє: одна в рожевому платті (*l'une en robe rose*), друга – у білому (*l'autre en robe blanche*). Подібні семантичні відношення реалізуються за допомогою вказівних займенників:

Elle imita Mlle Pologne présentant des stylos à un monsieur raidi dans la méfiance :

Celui-ci est plus souple, mais celui-là est plus fin (Henri Troyat. La rencontre, p. 36).

У цьому висловленні вказівні займенники об'єднують речення семантично й мають значення просторового протиставлення, дистрибуції: олівці (*des stylos*) перебувають у полі зору мовця, і займенник *celui-ci* вказує на ближчий олівець стосовно мовця, а *celui-là* – на віддалений.

Когезію виразно простежуємо в процесі вживання присвійних займенників, коли вони вказують на спільний референт дійсності. Присвійні займенники в мові творів художньої літератури нерідко використовують для зосередження уваги на предметі розмови:

Je vous pose ces questions, reprit-il, parce que mon sentiment est exactement inverse du vôtre (Henri Troyat. La rencontre, p. 273).

Спільним референтом у цьому реченні є *sentiment* і для протиставлення, і акцентування водночас. Автор наголошує, що *moi* почуття абсолютно відрізняються від *vauux* (*que mon sentiment est exactement inverse du vôtre*).

Ефективним когезійним засобом у французькій мові слугують артиклі, які є «актуалізаторами» висловлення [3, 191]. Альтернативне вживання означеного й неозначеного артикля, артикля та будь-якого детермінатива не лише синтаксично пов'язує речення, а й наповнює їх новими семантичними значеннями:

Aujourd'hui, les vacances terminées, Raymond Paquet songe à tout ça dans le silence artificiel de son bureau. Un silence qui lui fait horreur. Il attend l'été pour retrouver le silence, le vrai (Jean Sanitas. Le silence, p. 219).

Для виділення, акцентування й одночасного протиставлення двох видів тиші (штучної, яка лякає, та справжньої) автор актуалізує своє висловлення паралельним використанням означеного й неозначеного артиклів.

Виразним засобом когезії на синтаксичному рівні можна вважати дейксис. Його вказівна функція передбачає локалізацію та ідентифікацію осіб, предметів, подій, процесів відносно просторового й часового контексту, який створюється у висловленні. Дейксис забезпечує зв'язність тексту за допомогою займенників, прислівників, прономіналізованих слів (іменників, дієслів, прикметників), прийменників тощо. Проаналізуємо зв'язність тексту на прикладі дейктичної функції прислівників:

D'abord, j'ai ma mère, qui a besoin de mon attention, de mon tendresse. Et puis le travail, le sport, les amis, le bridge, la lecture (Henri Troyat. *La rencontre*, p. 154).

У цьому фрагменті жінка розповідає, що *спочатку* в неї була мати, яка потребувала її уваги та ніжності, *потім* робота, спорт, друзі, бридж і читання. Отже, ці прислівники поєднують два речення, а також указують на часові відношення *спочатку* й *потім*.

Установлено, що у французькій мові найбільш уживаними конекторами, які вказують на часові відношення й допомагають досягти зв'язності тексту, є такі лексеми: *d'abord, en premier lieu, jadis, récemment, puis, ensuite, maintenant, enfin, actuellement, aujourd'hui, à présent, à ce jour, quand, autrefois, lorsque, au moment, avant que, après que, dès que, jamais, toujours, encore aussi*.

Відзначено, що частотними конекторами, які маркують просторові відношення в тексті й забезпечують його зв'язність, є: *sur – sous, ici – là, devant – derrière, dessus – dessous, dedans – dehors, loin de – près de, au-dessus – au-dessous, en haut de – en bas de, à gauche – à droite, à côté de, au bord de, en face de, le long de, dans, parmi, entre, au milieu de, à travers, vers, par, autour de* й інші.

Ці лексичні одиниці структурують інформацію, указують на послідовність подій, логічно їх пов'язують і, відповідно, інтерпретують. Подібну функцію реалізують сполучники та сполучні слова. Пов'язуючи між собою речення, вони надають читачеві правильне розуміння тексту. За семантичним значенням виокремлюємо сполучники, які маркують протиставлення (*mais, cependant, pourtant, au contraire, bien que, quoique, or, malgré que*); мету (*pour que, de manière que, afin que, de façon que*); умову (*à condition que, pourvu que, à moins que, avec, si, au cas où*); причину (*à cause de, par peur de, sous prétexte de, grâce à, en effet, en raison de, comme, attendu que*); наслідок дії (*ainsi, alors, donc, aussi, c'est pourquoi, enfin*) й ін., наприклад:

Je pense avec plaisir à notre amour de ce temps-là ; c'était un sentiment très beau et aussi fort chez Odile que chez moi. Mais, chez Odile, les sentiments étaient presque toujours contenus par orgueil (A. Maurois. *Climats*, p. 33);

Voici donc ce qui me semble essentiel, soit que nous interprétions les instincts et la nature humaine d'une façon, soit d'une autre. Les explications du monde, de l'homme, qui ont précédé celle de la science, ce sont les religions, n'est-ce pas ? Or, chaque grande religion révélait simultanément le monde, par une explication : mythe, histoire, etc., et par une signification (A. Malraux. *Lazare*, p. 187).

До виразних засобів когезії синтаксичного рівня належать різного роду повтори (анафора, епіфора, реприза, апроксиматична реприза, антиципація та ін.), які у своєрідний спосіб пов'язують висловлення в текст. Повторюючи синтаксичні конструкції у двох контактних реченнях, простежуємо їх тісний логічний або ж афективний зв'язок. Проаналізуємо різновиди повторів на матеріалі твору Ж. Саніта «Тиша»:

1. *Et les bruyères ! Des bruyères roses, qui pâlissent lentement, au fil de la bonne saison, pour être blanches quand s'annonce l'automne.*

2. *Cette campagne, il l'aime particulièrement.*

3. *Pour Raymond Paquet, c'est tout ça, la campagne.*

4. *Par une nuit du dernier été, une nuit rare et belle comme une pierre précieuse, Raymond Paquet suivait le petit chemin de ses rêveries lorsqu'il s'arrêta, angoissé, tout à coup. Angoisse vague dont il n'arrivait pas à définir les origines et à laquelle il ne parvenait pas à donner des contours.*

У першому прикладі автор використовує такий вид повтору, як епіфора, у другому – простежуємо репризу, у третьому – антиципацію, у четвертому – апроксиматичну репризу; всі ці засоби письменник уживає, щоб створити зв'язний, емоційно насичений високохудожній текст.

У забезпеченні когезії тексту безсумнівна роль належить порядку слів у реченні та розміщенню речень у висловленні загалом. Часто порядок слів у реченні зумовлений семантикою попереднього речення. Унаслідок цього простежуємо використання корелятивних слів та конструкцій (уживання синонімів, антонімів, синтаксичного паралелізму, сегментації, інверсії і т. п.). Проаналізуємо такі приклади:

Aussi, quelle fut sa surprise de deviner, plus que de percevoir, la respiration tiède d'un petit animal au creux du taillis. Le renard! Le renard était là qui le regardait, assis sur son derrière... Il écoutait, un instant, la respiration du petit animal; le goupil le regardait à travers les feuillages et chacun, cette manifestation d'amitié accomplie, retournait au monde qui était le sien (Jean Sanitas. Le silence, p. 67).

Отож стилістичні синоніми в наведеному прикладі (*petit animal, renard, goupil*) не лише роблять текст виразним, а й пов'язують речення між собою змістовно. Наступний приклад:

Hassler était célèbre. Ses ennemis n'avaient pas désarmé; mais ses amis criaient qu'il était le plus grand musicien présent, passé, et futur. Il était entouré de partisans et de dénigrants également absurdes (R. Rolland. Jean Christophe, p. 6).

Письменник наразі використовує корелятивні слова зв'язку (антоніми) для організації висловлення та наповнення його афективним змістом. Відзначено, що синтаксичний паралелізм також забезпечує зв'язність речень у тексті:

La ville dans la nuit. La mort dans un cri. Et l'enfant dans la vie (Prévert. Poésie, 113).

Ще одним суттєвим синтаксичним засобом зв'язку речень у тексті є еліпсис, який ґрунтується на вилученні з речення структурно необхідного компонента, щоб надати тексту більшої виразності, динамічності, уникнути повторів. Однак опущені елементи речення можна легко встановити із попереднього речення або контексту [1, 125]. Еліпсис підтримується синтаксичним паралелізмом. Основна сфера його функціонування – діалогічне мовлення. Будучи частиною загальної комунікативної системи, якою є мова, діалогічне мовлення характеризується спонтанністю, невимушеністю, ситуативною зумовленістю, використанням таких компресивних одиниць, які в лаконічній формі передають об'ємний зміст. Позаяк однією з головних ознак розмовної мови є, з одного боку, намагання мовця стисло передати інформацію, а з іншого – прагнення до максимальної концентрації цієї інформації у висловленні, то при цьому упускається все те, що є надлишковим, повторюваним або несуттєвим:

– *Alors, quand dois-je commencer? – Ce soir* (Druon. Débuts, p. 196).

Отже, еліпсис як один із засобів когезії, який пов'язує окремі речення у висловлення, посилює динамічність фрази, напруженість дії, підкреслює ліричну схвильованість, розмовні інтонації, передає афективний стан мовців тощо.

Аналізуючи синтаксичні відношення сурядності й підрядності, ми виокремили три основні структурні типи когезії: 1) із ланцюжковим (послідовним, лінійним), 2) паралельним, 3) змішаним (комбінованим) зв'язком, що залежить від змісту й мети висловлень.

Когезія з ланцюжковим зв'язком передбачає, що кожне наступне речення є залежним від попереднього й водночас виступає головним реченням стосовно того, що слідує за ним. Інакше кажучи, кожне речення в тексті (окрім останнього) є і головним, і другорядним. Рема попереднього речення (R) є темою (T) наступного речення:

1 T + 2 R; 3 T + 4 R;

2 T + 3 R; 4 T + 5 R.

Усі речення пов'язані між собою послідовно, як ланки (кіляця) в ланцюжку. Зазвичай, ланцюжкова пов'язаність використовується в оповідних надфразових єдностях:

1. *Le lendemain, comme nous prenions ensemble notre café après le déjeuner, Mme Villier téléphona à Philippe.* 2. *Je compris, par les réponses, qu'elle avait parlé à son mari, qu'il approuvait ce projet et que tous deux viendraient en Suisse avec nous.* 3. *Je constatai que Philippe n'insistait pas et qu'il décourageait même les Villier.* 4. *Mais sa dernière phrase fut: «Eh bien, alors, nous serons ravis de vous retrouver là-bas».* 5. *Il raccrocha le récepteur et me regarda, un peu gêné* (A. Maurois. Climats, p. 168).

У наведеному уривку рема попереднього речення стає темою речення, яка слідує за ним: *nous prenions notre café ... – Mme Villier téléphona ... – je compris ... – Philippe n'insistait ... – sa dernière phrase ... – il raccrocha le récepteur...* Речення, послідовно зчіплюючися між собою, логічно пов'язують ланцюг подій представленої оповіді.

При когезії з паралельним зв'язком кожне наступне речення надфразової єдності співвідноситься з одним і тим самим головним реченням або з одним із членів речення (підметом, присудком, обставиною, додатком) головного висловлення. Схематично це можна зобразити так:

1 T + 2 R;

1 T + 3 R;

1 T + 4 R.

Зазвичай такий вид зв'язку представлений у різних описах:

1. *L'automne avançait.* 2. *Le soleil s'éteignait.* 3. *La nature se fanait.* 4. *Sous l'ouate des brumes et des nuages d'octobre, les couleurs s'amortirent; la neige vint sur les hauteurs, et le brouillard dans la plaine* (R. Rolland. Jean Christophe, p. 340).

Речення пов'язані з одним і тим самим поняттям – прихід осені; використані такі засоби зв'язності тексту, як персоніфікація (*l'automne avançait, le soleil s'éteignait, les couleurs s'amortirent*), синтаксичний паралелізм (*L'automne avançait. Le soleil s'éteignait. La nature se fanait*), які забезпечують збереження теми в межах надфразової єдності та зв'язність речень у висловленні.

Когезія зі змішаним зв'язком поєднує в надфразовій єдності одночасне функціонування речень, які можуть бути зчеплені між собою і паралельно, і послідовно, наприклад:

1. *Philippe, je suis venue ce soir travailler dans ton bureau.* 2. *En y entant, j'avais peine à croire que je ne t'y trouverais pas.* 3. *Tu restes si vivant pour moi, Philippe.* 4. *Je te vois dans ce fauteuil, un livre à la main, jambes repliées sous le corps.* 5. *Je te vois à table, quand ton regard fuyait, que tu n'écoutais plus ce que je disais.* 6. *Je te vois recevant un de tes amis et faisant tourner sans fin, de tes longs doigts, un crayon, une gomme* (A. Maurois. Climats, p. 133).

Як бачимо, перше, друге й третє речення пов'язані між собою ланцюжково, послідовно. Зв'язність речень відбувається за допомогою дейксису (*bureau – y*), антиципації (*tu – Philippe*), асоціацій, які стосуються спогадів героїні. Третє, четверте, п'яте, шосте речення поєднані паралельно. Когезію поглиблює синтаксичний паралелізм та спільний об'єкт опису (*Philippe*). Схематично це можна зобразити так:

1 T + 2 R; 2 T + 5 R;

2 T + 3 R; 2 T + 6 R.

2 T + 4 R;

Висновки. Отже, аналіз матеріалу показав, що синтаксичні засоби мови є вкрай необхідними для реалізації зв'язності тексту. Вони забезпечують не лише внутрішню когезію тексту, а й формують його змістову зв'язність. На нашу думку, синтаксичні засоби когезії є певним посередником між формальними (граматичними, експліцитними) та семантичними (змістовими, імпліцитними) засобами когезії, оскільки в тексті немає непорушних меж, у ньому все взаємопов'язане і взаємозумовлене. Синтаксична когезія мінімізує (знімає) антагонізм між лінійністю (горизонтальністю) побудови тексту і його вертикальним змістовим наповненням.

Перспективи подальшого дослідження. Насамкінець зазначимо: кожен із вищезгаданих засобів синтаксичної когезії заслуговує на окрему увагу, на докладне й усебічне вивчення. У статті ми лише почасти торкнулися тих проблем, які видаються нам цікавими й актуальними для наукових розвідок синтаксистів. З'ясування взаємодії експліцитних та імпліцитних засобів когезії, форми їх вираження, функціонування в текстах різних видів належить до наступних перспектив дослідження, а отже, є всі підстави стверджувати, що порушена тема отримає свій подальший теоретичний і практичний розвиток.

Список використаної літератури

1. Реферовская Е. А. Синтаксис современного французского языка / Е. А. Реферовская. – Л.: Наука, 1969. – 236 с.
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
3. Andrievskaïa A. Syntaxe du français moderne / A. Andrievskaïa. – Киев: Вища шк., 1973. – 198 с.

Список використаних джерел ілюстративного матеріалу

1. Druon M. Débuts. – Éditions de Fallois, 1988. – 219 P.
2. Malraux A. Lazare. Éditions Gallimard, 1974. – 253 P.

3. Maurois A. Climats. – Éditions Bernard Grasset, 1978. – 244 P.
4. Prévert J. Poésie. – Éditions Bernard Grasset, 2000. – 120 P.
5. Rolland R. Jean Christophe. – Éditions Albin Michel, 1931. – 498 P.
6. Sanitas J. Le silence. – Éditions Gallimard, 2004. – 304 P.
7. Troyat H. La rencontre. – : Édition du Club France Loisirs, 1998. – 400 p.

Статтю подано до редколегії
12.03.2012 р.

УДК 811.161.1

І. В. Чернишова – старший викладач Горлівського
державного педагогічного інституту іноземних мов

Синтаксичні характеристики позитивного індексально-оцінного комплексу другої особи в російськомовному тексті Біблії

*Роботу виконано на кафедрі мовознавства
та російської мови ГДПІМ*

У статті досліджено проблему функціонування індексально-оцінного комплексу, який визначаємо як кореляцію індексального (дейктичного) й оцінного маркерів. Синтаксичні характеристики визначаються на трьох рівнях маніфестації: словосполучення, речення та надфразової єдності.

Ключові слова: індексально-оцінний комплекс, позитивний індексально-оцінний комплекс другої особи, дейксис, оцінка.

Чернышова И. В. Синтаксические характеристики положительного индексально-оценочного комплекса второго лица в русскоязычном тексте Библии. В статье рассматривается проблема функционирования индексально-оценочного комплекса, который определяется как корреляция индексального (дейктического) и оценочного маркеров. Синтаксические характеристики определяются на трёх уровнях манифестации: словосочетания, предложения и сверхфразового единства.

Ключевые слова: индексально-оценочный комплекс, положительный индексально-оценочный комплекс второго лица, дейксис, оценка.

Chernyshova I. V. Syntactic Characteristics of the Positive Second Person Indexal-Evaluative Complex in the Russian Biblical Text. This paper deals with the problem of the indexal-evaluative complex, i.e. correlation of deictic and evaluative markers. Syntactic peculiarities are investigated on the three main levels: word combination, sentence, supra-segmental unity.

Key words: indexal-evaluative complex, positive second person indexal-evaluative complex, deixis, evaluation.

Постановка наукової проблеми та її значення. Проблема функціонування індексально-оцінного комплексу (надалі – ІОК) може розглядатися в широкому та у вузькому розумінні. ІОК у широкому розумінні – це єдність дейксису й оцінки взагалі, що проявляється як протиставлення категорій «свого» – «чужого». Ця проблематика, безперечно, підпадає під проблеми дейксису, тому що «свое» – це те, що входить до особистої сфери мовця, а «чужим» позначається все те, що до неї не входить. На думку багатьох учених, із цими категоріями співвідноситься позитивний («свое») та негативний («чуже») знаки оцінки (Н. Д. Арутюнова [1], В. Г. Байков [2], Е. Бенвеніст [3], А. Б. Пеньковский [4], Ю. А. Сорокін, І. Ю. Марковіна [5]).

ІОК у вузькому розумінні – це кореляція індексального й оцінного маркерів, що може проявлятися на різних рівнях – лексичному, рівні словосполучення, надфразової єдності та цілого тексту. Індексальний маркер представлений дейктичним словом, яке може належати і до ядра, і до периферії функціонально-семантичного поля дейксису. Оцінний маркер маніфестує позитивний або негативний знак оцінки, що може виражатися за допомогою оцінного слова (бути експліцитним) або без нього (імплікуватися). ІОК2, відповідно, є кореляцією дейксису другої особи та оцінки.